

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Komunikace s dítětem - pracovní list

Autor materiálu: PhDr. Yvetta Pužejová

Datum (období) vytvoření: 14. 10. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální komunikace ve zdravotnictví

Sada: PS8

Číslo DUM: 15

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 8. 4. 2013

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Komunikace s dítětem

Téma: Sociální komunikace
ve zdravotnictví

Úkol č. 1

a) Roční dítě pláče. Uveďte co nejvíce možností, které označují, co může být důvodem jeho pláče?

.....
.....
.....
.....
.....

b) Podtrhněte ty, k jejichž řešení použijete komunikačními prostředky.

Úkol č. 2

Osvojte si následující uklidňující rituál určený pro novorozence a kojence. Při nácvičku můžete použít panenku.

Dítě pláče a dospělý

- přichází k dítěti (už není samo)
- usměje se na něj (naváže intenzivnější kontakt s dítětem)
- začne na něj mluvit (má další signál, který ho může zaujmout)
- chytí ho za ručku (obě ručky) a dá mu je na břicho (vede ke zklidnění)

Teprve když postup nebyl úspěšný, doporučuje se vzít dítě do náruče, pochovat ho, povídat si s ním, zpívat, nabídnout mléko apod.

Úkol č. 3

Tříleté dítě vám položí otázku: „Proč prší?“ Jak mu odpovíte? Při záznamu vaší odpovědi použijte přímou řeč. Vyslechněte si odpovědi spolužáků a vyberte vhodné možnosti.

Moje odpověď:

.....
.....

Další vhodné odpovědi:

.....
.....

Úkol č. 4

Pětiletému dítěti jdete aplikovat injekci. Položí vám otázku: „Bude to bolet?“. Napište záznam vaší odpovědi.

.....
.....

Úkol č. 5.

Dvouleté dítě, které držíte v náručí, vás tahá za vlasy. Jakým způsobem zareagujete?

.....
.....

Úkol č. 6.

V chartě práv hospitalizovaných dětí je uvedeno: „S dětmi má být zacházeno s taktem a pochopením a jejich soukromí má být vždy respektováno.“

a) Uveďte, jakou máte konkrétní pozitivní osobní zkušenost s dodržováním tohoto práva.

.....
.....
.....
.....

b) Setkal/a jste se i se situací, kdy bylo toto právo porušeno? Jak k tomu došlo?

.....
.....

c) Bylo možné se této situaci vyvarovat? Jakým způsobem?

.....
.....

Úkol č. 7

a) Představte si, že máte možnost svým rodičům sdělit, co považujete za důležité při vzájemné komunikaci. Co jim sdělíte?.....

.....
.....
.....

b) Máte možnost svým rodičům sdělit, co se vám na jejich komunikaci s vámi nelíbí. Co jim řeknete?

.....
.....
.....

c) Jakým způsobem byste mohl/a přispět k lepší komunikaci mezi vámi a vašimi rodiči?

.....
.....

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Název: Komunikace s dítětem

Téma: Sociální komunikace
ve zdravotnictví

Úkol č. 1

a) Roční dítě pláče. Uveďte co nejvíce možností, které označují, co může být důvodem jeho pláče?

Má hlad, je mu horko/zima, je pomočené, leklo se, cítí bolest, má žízeň, bojí se, matka není v blízkosti, nemůže dělat, co by chtělo, nemůže usnout...

b) Podtrhněte ty, k jejichž řešení použijete komunikačními prostředky.

Ve všech případech s dítětem hovoříme

Úkol č. 2

Osvojte si následující uklidňující rituál určený pro novorozence a kojence. Při nácviu můžete použít panenku.

Dítě pláče a dospělý

- přichází k dítěti (už není samo)
- usměje se na něj (naváže intenzivnější kontakt s dítětem)
- začne na něj mluvit (má další signál, který ho může zaujmout)
- chytí ho za ručku (obě ručky) a dá mu je na břicho (vede ke zklidnění)

Teprve když postup nebyl úspěšný, doporučuje se vzít dítě do náruče, pochovat ho, povídat si s ním, zpívat, nabídnout mléko apod.

Učitel zdůrazní logičnost a smysluplnost rituálu.

Úkol č. 3

Tříleté dítě vám položí otázku: „Proč prší?“ Jak mu odpovíte? Při záznamu vaší odpovědi použijte přímou řeč. Vyslechněte si odpovědi spolužáků a vyberte vhodné možnosti.

Moje odpověď:

.....
Další vhodné odpovědi:

.....
Učitel vysvětlí, že je důležité na dotaz dítěte reagovat a pokusit se o pravdivou, smysluplnou odpověď, přiměřenou věku. Podněcuje se tím zájem, kreativita, zvědavost a zájem o poznání dítěte.

Úkol č. 4

Pětiletému dítěti jdete aplikovat injekci. Položí vám otázku: „Bude to bolet?“. Napište záznam vaší odpovědi.

.....
Učitel vysvětlí, že je důležité dítěti nelhat, připustit, že bolest ucítí („trochu to zabolí“) a po výkonu dítě pochválit.

Úkol č. 5.

Dvouleté dítě, které držíte v náručí, vás tahá za vlasy. Jakým způsobem zareagujete?

.....
Je důležité jasně dítěti sdělit „Ne, netahej mě za vlasy, pusť mě, uvolnit ruku a říci že to bolí.“
.....

Úkol č. 6.

V chartě práv hospitalizovaných dětí je uvedeno: „S dětmi má být zacházeno s taktem a pochopením a jejich soukromí má být vždy respektováno.“

a) Uveďte, jakou máte konkrétní pozitivní osobní zkušenost s dodržováním tohoto práva.
.....

b) Setkal/a jste se i se situací, kdy bylo toto právo porušeno? Jak k tomu došlo?
.....

c) Bylo možné se této situaci vyvarovat? Jakým způsobem?
.....

Učitel diskutuje se žáky o jejich zkušenostech a zdůrazní, že i při ošetřování dítěte může snadno dojít k nerespektování tohoto práva.
.....

Úkol č. 7

a) Představte si, že máte možnost svým rodičům sdělit, co považujete za důležité při vzájemné komunikaci. Co jim sdělíte?
.....
.....

b) Máte možnost svým rodičům sdělit, co se vám na jejich komunikaci s vámi nelíbí. Co jim řeknete?
.....
.....

c) Jakým způsobem byste mohl/a přispět k lepší komunikaci mezi vámi a vašimi rodiči?
.....
.....

Učitel ocení smysluplné návrhy a diskutuje se žáky nad efektivními způsoby komunikace v rodině. Případně se spolu se studenty snaží odhalit, co brání změně stylu neefektivní komunikace.
.....